

піранти НМАУ ім. П. І. Чайковського. Окрім цікавих виступів, кияни по-тішили присутніх виконанням пісні „Та просив мене Герасим” на відкритті конференції. З Литви приїхав дослідник традиційної музики Рімантас Слюжинскас із доповіддю про класифікацію литовських колядок, яку він спробував здійснити, опираючись на методику, розроблену українською етномузикологічною школою.

23 квітня, після насичених доповідями двох конференційних днів, на камерній сцені Львівської обласної філармонії відбувся етнографічний концерт, у якому взяли участь фольклорний гурт із села Космач Івано-Франківської області, а також львівський академічний інструментальний ансамбль „Високий замок”. Музиканти та всі слухачі ще раз тепло привітали оплесками присутнього на концерті Ювіляра.

Львівські науковці та композитори мають одну гарну традицію – вони майже всі довгожителі (100-літню межу переступили Станіслав Людкевич та Микола Колесса). Мабуть, на цьому світі їх тримає чимало наукових й творчих планів. Тож хочеться побажати Богданові Луканюку стати продовжувачем і цієї гарної традиції та відзначити у стінах своєї Альма-матер ще не один ювілей.

Ганна Пеліна

Ганна Пеліна, етномузиколог, кандидат мистецтвознавства, старший науковий співробітник Проблемної науково-дослідної лабораторії етномузикології НМАУ ім. П. І. Чайковського, anna_pelina@ukr.net, +38 050 739 1713.

Друга Міжнародна науково-практична конференція „Володимир Гошовський і Закарпаття”, присвячена 95-річчю від дня народження видатного вченого

28–29 вересня 2017 року в Ужгороді відбулася II Міжнародна науково-практична конференція „Гошовський і Закарпаття”, приурочена до 95-річчя від дня народження видатного українського вченого¹. Проведення пам’ятної масштабної конференції саме на Закарпатті цілком логічне. В Ужгороді пройшло дитинство та юність Володимира Гошовського, тут розпочав він своє знайомство з народною музикою, що з роками переросло у справу його життя. Та й згодом, виїхавши у широкі світи, вчений не поривав тісних зв’язків із рідним краєм.

---

¹ Перша Міжнародна науково-практична конференція, присвячена 85-річчю від дня народження Володимира Гошовського, відбулася в Ужгороді 25–26 жовтня 2007 року.

Належить відзначити, що і на Закарпатті з належною повагою зберігають пам'ять про свого видатного земляка та у різний спосіб віддають йому відповідну шану. Так, в Ужгороді на будинку, в якому жив В. Гошовський, встановлено меморіальну дошку, його іменем названо одну із вулиць міста, в Ужгородському музичному коледжі імені Дезидерія Задора, де викладав В. Гошовський, створено його клас-музей. Відтак, проведення міжнародної конференції стало ще однією галузкою у вінок слави іменитому краю.

Відаючи заслужений уклін і похвалу всім, хто сприяв клопіткій організації та успішному проведенню конференції, належить все ж відзначити, що головним її промотором стала закарпатський етномузиколог, викладач Ужгородського музичного коледжу ім. Д. Задора, методист Закарпатського обласного організаційно-методичного центру культури Віра Мадяр-Новак. Вона не лише була основним ініціатором проведення конференції, а й відіграла щонайактивнішу роль у її організації та проведенні: виробила загальну концепцію наукового форуму, уклала та забезпечила програму всіх наукових, методичних і концертних його заходів.

Гарним подарунком до ювілею вченого стало видання збірника його праць, головню пов'язаних із Закарпаттям, „Володимир Гошовський. Музична культура Закарпаття: вибрані наукові та публіцистичні праці”¹ – в упорядкуванні багатолітнього дослідника доробку вченого Володимира Пасічника, а також рефератів, які прозвучали на конференції „Володимир Гошовський і Закарпаття”², підготовлених до друку Вірою Мадяр-Новак.

Отож, щоб скласти належну шану видатному українському вченому, високо поцінованому не лише в Україні, а й за кордоном, до Ужгорода з'їхалися науковці з різних міст України (Києва, Львова, Рівного, Хусту) та зарубіжжя (Словаччини: Пряшів; Угорщини: Будапешт). Взяли участь у роботі наукового зібрання і виконавці народної музики, зокрема з Києва (гурт „Володар”), Будапешта (гурт „Зурго”), Львова, різних околиць Закарпаття.

Розпочалася конференція з її урочистого відкриття та покладання квітів до меморіальної дошки на пошану Володимиру Гошовському. Особливо зворушливим став виступ доньки вченого – Людмили Козак (Гошовської), яка поділилася з присутніми своїми спогадами про батька, передала вітання від дружини етномузиколога Єлизавети Гошовської, а також своєї сестри Тамари із Праги та брата Леоніда зі Львова.

---

¹ Володимир Гошовський. Музична культура Закарпаття : вибрані наукові та публіцистичні праці / редактор-упорядник Володимир Пасічник. Львів, 2017. 156 с.

² Володимир Гошовський і Закарпаття : збірник статей і матеріалів / упорядник Віра Мадяр-Новак. Ужгород, 2017. 204 с.

Програма наукового зібрання включала чотири засідання, які проходили в приміщеннях Ужгородського музичного коледжу (колишнього училища) імені Д. Задора, дитячої музичної школи імені П. Чайковського, Закарпатського музею народної архітектури та побуту. Ці локації були обрані не випадково: саме там колись, на початках своєї дослідницької біографії, працював В. Гошовський. Повні зали слухачів свідчили про неабияку зацікавленість ужгородців усім, що відбувалося на різних конференційних майданчиках. Успіху відзначенню ювілею вченого сприяла і вправно укладена програма наукового зібрання, яка охопила різні форми роботи. Окрім академічного виголошення рефератів, звучало багато народної музики, було продемонстровано чимало цікавих, часто раритетних, світлин, відбувались майстер-класи.

Цілком логічно, що перше конференційне засідання з назвою „Меморіал Володимира Гошовського” було повністю присвячене постаті видатного етномузиколога. З різними аспектами його життєвої та творчої біографії слухачів ознайомили журналіст, автор проекту „Втрачений Ужгород” Тетяна Літераті, яка представила присутнім історію родини Гошовських. Віра Мадяр-Новак, спинившись на зв'язках В. Гошовського із Закарпаттям, у своєму виступі констатувала, що вчений, не втрачаючи впродовж життя тісних зв'язків з рідним краєм, став засновником музичної фольклористики Закарпаття. Як завжди інформаційно насиченим був виступ львівської дослідниці Ліни Добрянської про наукову діяльність вченого у Львівській консерваторії. Своїми спогадами про В. Гошовського та спостереженнями про його доробок у доповіді „Відгомін праць Володимира Гошовського у Чехії та Словаччині” поділився відомий фольклорист зі Словаччини Микола Мушинка.

Наступні конференційні засідання були присвячені питанням автентичного виконавства, жанрам фольклору, які побутують на Закарпатті, та загалом різним актуальним проблемам сучасної етномузикології, фактично питанням, яких так чи інакше у своїх працях торкався вчений.

Хочу особливо відзначити друге конференційне засідання, присвячене проблемам етнопедагогіки. Тим більше, що власне педагогіка стала одним із важніших напрямків діяльності В. Гошовського. Саме завдяки харизматичності, вмінню вченого зацікавити студентську молодь своїм предметом дослідження, постали такі видатні згодом етномузикологи, як Богдан Луканюк, Ігор Мацієвський, Михайло Мишанич, Любомир Кушлик, Ярослав Бодак та інші.

На „педагогічному” засіданні були підняті проблеми, спільні як для середньої, так і для вищої школи. Зокрема, з доповіддю „Загальні принципи підходу до практичного втілення рис традиційного пісенного виконавства” виступив професор НМАУ ім. П. Чайковського Євген Єфремов, реферат „Традиційне вокальне виконавство та вторинна виконавська практика: проблеми адаптації” виголосила етномузиколог з ЛНМА ім. Миколи Лисенка Лариса Лукашенко. У виступі „Організація та специфіка роботи з дитячим

фольклорним колективом” досвідом роботи із дітьми поділилася викладач-методист Хустської дитячої школи мистецтв Наталія Шимша. На засіданні прозвучала доповідь аспіранта ЛНМА Яреми Павліва „Порівняльний аналіз виконавських інтерпретацій ‘Гуцулки’ двома народними скрипальями космацько-брустурської традиції”, яка супроводжувалася виконанням молодого дослідника скрипкових награвань. Логічним продовженням виступу Я. Павліва став проведений ним майстер-клас автентичної гри на скрипці, у якому взяли участь весільні музики капели „Кокош-бондо” із с. Пийтерфолво Виноградівського району Закарпатської області та студент Ужгородського музичного коледжу Габор Ковач. На засіданні секції звучали також народні пісні й інструментальна музика у виконанні ансамблю народних інструментів Ясінянської школи мистецтв (керівник Галина Жураківська) і зразкового фольклорного гурту „Цімборики” Хустської дитячої школи мистецтв (керівник Наталія Шимша).

Завершенням „педагогічного” засідання стало представлення напрацювань українських викладачів на двох відкритих уроках із музичного фольклору. Перший – провела викладач Ужгородського музичного коледжу імені Д. Задора Віра Мадяр-Новак, другий – доцент Київського національного університету культури і мистецтв Маргарита Скаженник. До проведення показових занять були залучені студенти Ужгородського музичного коледжу.

Увечері першого конференційного дня у приміщенні Закарпатського обласного художнього музею імені Й. Бокшая відбувся етноконцерт. Серед учасників – ансамбль цитристів будинку культури села Тийглаш Ужгородського району (керівник Анжеліка Гербер), народний фольклорно-етнографічний ансамбль „Ужгород” (керівник Віктор Шостак), київський фольклорний гурт „Володар” (керівник Маргарита Скаженник), інструментальна капела „Кокош-бондо” (керівник Карл Кокош), а також соліст-скрипаль зі Львова – згаданий вище Ярема Павлів.

Другий день конференції був не менш насиченим. Широко закресла тематика третього засідання „Актуальні проблеми сучасної етномузикології. Фольклор Закарпаття” давала простір для розмаїтості проголошених доповідей. Це і теоретичні проблеми етномузикології, підняті В. Гошовським та продовжені у доповіді Юрія Рибак „Міні-ареал ‘білохорватського’ весільного типу біля витоків Прип’яті (в продовження нарису В. Л. Гошовського ‘По следам одной свадебной песни славян’)”, і не менш актуальні сьогодні питання долі фонограмархівів, заторкнуті у виступах Ірини Довгалюк („Початки народномузичної фонограмархівістики у Європі”) та Вікторії Кумгир-Новак („Доля закарпатського Фонограмархіву Володимира Гошовського”), і аналіз окремих фольклорних жанрів у рефератах Наталії Швець („Собіткові пісні на Закарпатті”) та Олександра Восводіна („Специфіка похоронної музики Закарпаття”), і проблеми видання фольклорних матеріалів у виступі Віри Тимочко („Народні пісні

підкарпатських русинів' Д. Задора, Ю. Костя, П. Милославського – закарпатський збірник, високо оцінений В. Гошовським”).

На завершення третього засідання був проведений круглий стіл, у рамках якого пройшла презентація нових видань, відбулася жвава дискусія щодо подальшого розвитку етномузикознавчих досліджень на Закарпатті. У дискусії взяли участь Людмила Козак, Маргарита Скаженик, Лариса Лукашенко, Ліна Добрянська, Іван Хланта, Микола Мушинка та багато інших.

Певною родзинкою конференції став реферат, який на четвертому засіданні виголосив дослідник із Будапешта Берцел Нодь. Учений приїхав до Ужгорода не сам, а з керованим ним фольклорним ансамблем „Зурго”. У цікавій і змістовній доповіді угорський дослідник, спираючись на власний досвід, констатував, що певні „па” народних танців сприяють виробленню „гормону радості”, а гра на народних інструментах допомагає усуненню нервових відхилень. На завершення виступу Б. Нодь запросив усіх охочих до оволодіння нескладними танцювальними рухами угорських танців. Тож під звуки інструментальної капели у танок пустилися і гості-дослідники, і студенти та викладачі Ужгородського музичного коледжу, і навіть керівництво області.

Загалом, як констатували всі, хто виступав на закритті ювілейного зібрання, конференція пройшла продуктивно та вкотре засвідчила, що численні починання Володимира Гошовського не пішли намарно, а дали плідний результат. Його напрацювання отримали достойне продовження як в Україні, так і за її межами.

Ірина Довгалюк

Ірина Довгалюк, музикознавець, доктор мистецтвознавства, професор кафедри української фольклористики ім. акад. Філарета Колесси Львівського національного університету ім. Івана Франка, завідувач кафедри музичної фольклористики Львівської національної музичної академії ім. М. В. Лисенка (Львів), iradovhalyuk@gmail.com, +38 (067) 672 75 05.

Шості Колессівські читання

26–27 жовтня 2017 року у Львівському національному університеті імені Івана Франка відбулися Шості Колессівські читання¹. Цього разу їх

---

¹ „Колессівські читання” започаткувала 2007 року Кафедра української фольклористики імені академіка Філарета Колесси на пошану видатному збирачеві, транскриптору й дослідникові усної народної традиції Філаретові Колесі з метою дослідження і популяризації його наукової спадщини та активізації наукового пошуку у проблемних ділянках вивчення фольклорної традиції українського народу. Див. також про Шості Колессівські читання – URL: